

'We moeten toegeven: Israël is een dictatuur'

De Israëlische premier Netanyahu heeft het hem weer geflikt: hij lijkt de enige die na de verkiezingen van dinsdag een coalitie kan vormen. Wordt Israël nu een dictatuur of blijft het een toonbeeld van democratie?

Van WIM BOSSEMA

Haaretz

In de krant Haaretz gaat commentator Bradley Burston alle trucs en beïnvloeding die Netanyahu bij de verkiezingen gebruikte nog eens na en komt tot een drastische conclusie.

'Als het Benjamin Netanyahu lukt met zijn omkoperij een rammelende, gevrijwaard-van-vervolging-coalitie te smeden na zijn marginale resultaat bij de verkiezingen van dinsdag, zullen we allen één ding zeker weten: Israël is een dictatuur geworden. (..)

'Het werd duidelijker en duidelijker naarmate de campagne voortduurde, dat iedereen die tegen hem of zijn Likud was, iedereen die zijn beleid ter discussie stelde, het ergste vierletterwoord in de Hebreeuwse taal verdiende: 'smol', links en dus minderwaardige Israëliërs, vijanden van het volk en de staat.

'De verborgen tekst was duidelijk: Netanyahu zelf was de staat geworden.

'Steeds vaker zijn dictatoriale middelen Netanyahu's favoriete wapens: met name de regelrechte leugen.' (..)

'Misschien wel het veelzeggendst was het optreden van de premier op en van zijn trouwste thuishonken, de slaafse pro-Netanyahu tv-talk-show van Sharon Gal en Ran Rahav.' Vraag: hoeveel termijnen zou u willen?

'Zo veel als ik wil en zo veel als ik kan uitdienen', antwoordde Netanyahu en voegde eraan toe, half schertsend, half niet: 'Als ik het kan: nog twintig keer. Vijfentwintig keer.'

Times of Israël

'Uiteindelijk bleek de gecombineerde macht van die voormalige legerleiders geen partij voor de politieke wil van Benjamin Netanyahu', stelt David Horowitz, de oprichter van de krant Times of Israël in een analyse: 'Netanyahu weigerde simpelweg te worden verslagen.' 'Hij had hulp van president Trump met de erkenning van de Israëlische soevereiniteit van de Golan en het bestempelen van de Iraanse Revolutionaire Garde als terreurgroep. (..)

'En terwijl hij zich nu opmaakt voor het samenstellen van een meerderheidcoalitie, is de argwaan wijdverspreid dat hij zijn recente belofte om de nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever te annexeren en de belangrijke posten die hij zijn rechtse mogelijke coalitiegenoten in het vooruitzicht stelt, stilletjes zal koppelen aan de voorwaarde dat zij instemmen met wetgeving die hem zal beschermen tegen de dreigende aanklachten voor fraude, vertrouwensbreuk en in een geval omkoping. (..)

'Maar uiteindelijk, na een bittere campagne waarbij hij de drie ex-stafchefs denigrerend als 'zwakke linksen' neerzette (..) kwam Netanyahu in de nacht van dinsdag op woensdag toch weer als winnaar bovendrijven, op weg naar een vijfde regeertermijn.'

'Het was niet helemaal aan hem zelf te danken. Hij profiteerde van Israël's geleidelijke opschuiving naar rechts.'

The Tenisalem Post

Herb Keinon hekelt in The Jerusalem Post Netanyahu's 'Just win, baby!'-campagne. 'Het waren lelijke verkiezingen, dit keer, lelijker dan meestal, omdat ze zo onideologisch waren, zo weinig over kwesties gingen en zo veel over persoonlijkheden.'

'Om te winnen moest Netanyahu een campagne voeren van verdeeldheid zaaien, moest een fusie voor elkaar krijgen met Bayit Yehudi en de uiterst rechtse Otzma Yehudit, en moest een berenknuffel van de Amerikaanse president Donald Trump krijgen. Hoewel er een prijs is voor elke van die acties, is hij bereid die te betalen als hij moet - alles om maar te winnen.'

'In de slangenkuil van de Israëlische politiek krijgt een man niet het recht om de volgende regering te vormen zonder dat hij een buitengewoon vertrouwen heeft in zijn capaciteiten. En Netanyahu heeft in ieder geval het volste vertrouwen in zijn capaciteiten, met inbegrip van het vinden van oplossingen op korte termijn voor de problemen die hij heeft veroorzaakt tijdens zijn campagne.'

Ook in The Jerusalem Post schreef commentator Gil Troy dat deze verkiezingen werden gevoerd met als inzet 'veiligheid versus democratie', maar dat de uitslag geen van beide veel goed doet. 'De resultaten waren in zekere zin deprimerend. Een campagne zonder inhoud om de democratie te redden, verzwakt de democratie, terwijl een campagne die de samenleving polariseert om de veiligheid te vergroten, de samenleving verzwakt en de veiligheid ondermijnt. (..)

'Maar toch: Israël heeft de ware test van democratie en veiligheid doorstaan, dinsdag en de afgelopen maanden. Opnieuw, in een Midden-Oosten waar politiek meestal wordt bedreven met bommen en kogels, gebruikten wij stembiljetten. In een regio waar Arabische vrouwen in jihabs nauwelijks hun stem uitbrengen, stemden ze in Israël als gelijken, als medeburgers.'

Het hoofdredactioneel commentaar van The Jerusalem Post legt daarop ook de nadruk. 'De verkiezingsdag moet worden gevierd als een voorbeeld van Israëls democratie. (..) Hoewel velen zorgen uiten over allerlei wetten en houdingen in Israël die als 'ondemocratisch' worden gezien, is de werkelijkheid dat de opkomst en diversiteit aan partijen er een zeer gezonde democratie bestaat in Israël.'